

HAYVANCILIK

Kontrol Noktaları ve Uygunluk Kriterleri

İÇİNDEKİLER

HY. 1 ARAZI

HY. 2 İŞÇİ SAĞLIĞI, GÜVENLİK VE REFAH

HY. 3 HAYVAN MENŞEİ, TANIMLAMA VE İZLENEBİLİRLİK

HY. 4 YEM VE SU

HY. 5 BARINAK VE İMKANLAR

HY. 6 HAYVAN SAĞLIĞI

HY. 7 İLAÇLAR

HY. 8 ÖLEN HAYVANLARIN İMHASI

HY. 9 HAYVAN SEVKİ

	Kontrol Noktası	Uygunluk Kriteri	Seviye
H Y	HAYVANCILIK TABANI		
	Bu bölümde, tüm hayvancılık işletmelerinde kullanılan iyi tarım uygulamalarına ait genel prensipler açıklanmıştır. Ayrıca, farklı hayvan türleri ile farklı yetiştirme şekillerinin spesifik gereksinimlerine yönelik spesifik zorunluluklar bu standardın işletmelere özgü bölümlerinde tek tek açıklanmıştır.		
HY.1	ARAZİ		
	Bu bölüm, hayvanların güvenli bir şekilde yetiştirilmesi ve çevrenin korunmasına yönelik olarak arazinin, binaların ve tesislerin doğru biçimde düzenlenmesini planlamaktadır.		
HY. 1.1.	Genel		
HY.1.1.1	Çiftlik ve diğer tesisler kullanım amacına uygun mu, bakımları düzenli bir şekilde yapılıyor mu, bu standardın hedeflerine uygun olarak kullanılıyor mu?	Tesislerin kullanım amacına uygun olduğunu ve düzenli bir şekilde bakımlarının yapıldığını kontrol etmek amacıyla görsel değerlendirme yapılmalıdır. Bu kapsamda , toprak yapısının drenaj durumu, açık sistem barınakta yetiştirilen hayvanlar için iklim, hayvan türlerine uygun su ve yem ekipmanları gibi koşulların değerlendirilmesi yapılır.	İkinci derece kontrol noktası
HY .1.1.2	Kendi tüketimi için yem bitkisi yetiştiren ve açık sistem hayvan yetiştiriciliği yapan çiftlikler için, rotasyon planına yardımcı olması ve Bitki Koruma Ürünlerinin (BKÜ), gübrelerin ve organik gübrelerin uygun ve etkin bir şekilde kullanımının sağlanması açısından çiftliğe ait toprak haritaları oluşturulmuş mu?	Toprak türlerini gösteren haritalar ve organik gübre ve BKÜ uygulama takvimi (uygulandığı yerde) bulunmalıdır. Yıl boyunca hayvan barındırmayan veya yem bitkisi yetiştirmeyen çiftlikler için sorgulanmaz.	Tavsiye
HY. 1.1.3	Hayvanların ana voltajdaki tüm elektrik tesisatına erişimi engellenmiş mi, tüm elektrik tesisatı gerektiği gibi topraklanmış ve korunmuş mu?	Görsel değerlendirme. Elektrik tesisatı bulunan yerde sorgulanmalı.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 1.1.4	Tüm elektrik tesisatı, kalifiye bir elektrikçi tarafından mı döşenmiş ve gerekli kayıtlar tutulmuş mu?	Elektrikçinin dernek, birlik üyeliğini gösteren kayıtlar/faturalar bulunmalıdır. Eğer çiftçi mülakat esnasında gerekli yetkinliği gösterirse, daha sonraki basit elektrik tesisatı parçalarının değişimini kendisi yapabilir (örn: priz, ampul vb.)	Tavsiye
HY. 1.1.5	Elektrikli çitler, kullanıldıkları yerde sadece hayvanlara bir anlık geçici rahatsızlık verecek şekilde mi tasarlanmış?	İşçiler mülakatta farkındalık göstermelidir. Elektrikli çit yoksa sorgulanmaz.	Tavsiye
HY. 1.1.6	Hayvanların ulaşabileceği yüzeylerde kullanılan boya, koruyucu maddeler, dezenfektan ve diğer kimyasal maddeler yetkili otorite tarafından onaylanmış mı?	İşçiler mülakatta farkındalık göstermelidir. Faturalar, kaplar ve bilgi kartları incelenmelidir.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 1.1.7	Tüm boyalar, koruyucu maddeler, dezenfektanlar ve diğer kimyasal maddeler kontaminasyonu önlemek amacıyla hayvanlardan ve yemlerden uzakta depolanıyor mu?	Görsel değerlendirme.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 1.1.8	Ulusal mevzuata uygun olarak çiftlik, oluşan hayvansal atıkların kullanımı için üçüncü şahıslarla yapılmış bir sözleşmeye veya kabul edilir uygulama esaslarına sahip mi?	Kontrol noktasının gerekliliklerini kapsayan ilgili kayıtlar bulunmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası

HY. 1.2.	Zararlı Kontrolü		
HY. 1.2.1	Kemirgen ve kuş girişine müsait olan tüm bina ya da ekipmanların giriş noktaları; pratik açıdan mümkün olduğu kadar, kemirgen ve kuş girişinden uygun bir şekilde korunuyor mu?	Görsel değerlendirme. Ekstansif üretim yoksa sorgulanmalı.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 1.2.2	Tuzak yem noktaları/tuzakları gösteren arazi planı var mı?	Yem noktaları/tuzakları gösteren arazi planları bulunmalıdır. Ekstansif üretim yapılmıyorsa sorgulanmalı.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 1.2.3	Tuzak yem noktaları/tuzaklar hedef dışı canlıların ulaşamayacağı şekilde yerleştiriliyor mu?	Görsel kontrol. Hedef dışı türlerin yeme erişimi olmamalıdır. Ekstansif üretim yapılmıyorsa sorgulanmalı.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 1.2.4	Zararlı kontrol denetimleri ve alınan önlemlerin detaylı kayıtları tutuluyor mu?	Zararlılarla mücadelede, alınan tedbirler ve yapılan kontrollere ait kayıtlar tutulmalıdır. Çiftçi kendi kayıtlarını tutabilir. Zararlı varlığından şüphe edildiği her durumda kontroller yapılmalıdır. Üreticide, zararlılarla mücadele konusunda ilgili bir irtibat numarası bulunmalı veya zararlı kontrolü konusunda çiftlik kabiliyetinin olduğunu kanıtlamalıdır.	İkinci derece kontrol noktası
HY.1.3.	Makina ve Ekipman Hijyeni		
HY.1.3.1	Bitkisel ürün veya yem taşıyan kamyonlar/römorklar, gıda zinciri içerisine giren ham maddenin taşınması için uygun mu? Kullanımdan önce uygun şekilde temizleniyor mu? Kontaminasyonun engellenmesi için çift amaçlı kullanılan römorkların temizliğine özel ilgi gösteriliyor mu?	Nakil araçlarının görsel değerlendirmesi yapılır ve çalışanlar görüşmede farkındalık göstermelidir. Yapılan temizlik türü, daha önce taşınanları temizlemeye uygun olmalıdır. Çiftlikte hayvanlara yönelik destekleme yemlemesi kullanılmadığı durumlarda sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY.1.3.2	Ürün veya yem yüklemek için kullanılan yükleyiciler kullanımdan önce, kontaminasyonu önlemek amacıyla çift yönlü kullanılan yükleyicilerin temizliği özel ilgi gösterilerek yapılıyor mu?	Yükleyicilerde taşınanlara zarar gelmesini önlemek amacıyla; yükleme araçlarının temiz, kuru ve uygun durumda tutulduğunun görsel değerlendirmesi.	Birinci derece kontrol noktası
HY.1.3.3	Ürün veya yem havalandırma ekipmanları, imalatçı talimatlarına uyacak şekilde temizleniyor, bakımı yapılıyor ve kayıtları tutuluyor mu?	İmalatçı talimatları ile birlikte kayıtların bulunması gerekir. İlgili ekipman yoksa sorgulanmaz.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 2	İŞÇİ SAĞLIĞI, GÜVENLİK VE REFAH İyi eğitilmiş iş gücü, beceri ve sorumluluk sahibi iş gücüdür.		
HY. 2.1	Tüm çalışanlar; insan sağlığı, gıda güvenliği veya hayvan sağlığı ve refahını tehdit eden acil bir durum oluştuğunda girişimde bulunmak için kullanılması gereken acil durum prosedürlerinden haberdarlar mı?	Çalışanlar görüşmede; yem ve su temininde sıkıntı olduğu durumda kullanılacak prosedürler dahil, insan sağlığı, gıda güvenliği, hayvan sağlığı ve refahı konuları ile ilgili acil durumlarda nasıl hareket edecekleri konusunda farkındalık göstermelidir.	İkinci derece kontrol noktası

HY. 2.2	İşçiler, kendilerine hastane ya da klinik tedavi gerektiğinde, mesleklerinin hayvan üretimi olduğuna dair doktoru bilgilendirmeleri gerektiğini biliyorlar mı?	Yoğun hayvan üretim sistemlerinde çalışan işçinin hastane ya da klinik tedaviye ihtiyacı olursa, uygun doktoru hemen ve zamanında yaptıkları iş ve MDSA (Metisiline Dirençli Staphylococcus Aureus), GSBL (Geniş Spektrumlu Beta Lactamase) gibi bakteri riskinden haberdar etmelidir. İşçiler görüşmede farkındalık göstermelidir.	Tavsiye
HY.3	HAYVAN MENŞEİ, TANIMLAMA VE İZLENEBİLİRLİK Ulusal mevzuat çerçevesinde bir hayvan tanımlama sistemi kullanılmalıdır.		
HY.3.1	Çiftlikte, hayvanların hareket kayıtları tutuluyor mu?	Kayıt örnekleri üzerinde yapılan görsel incelemede en azından aşağıdaki hususların kayıt edilmiş olduğu görülmelidir. <ul style="list-style-type: none"> • Çiftliğe giriş-çıkış tarihi, • Nakledilen hayvan sayısı, • Tanımlama şekli (küpe/dövme/çip/grup tanımlaması), • Geldiği-gittiği adres. 	Birinci derece kontrol noktası
HY.3.2	Tüm hayvanların, İTU (İyi Tarım Uygulamaları) koşullarına sahip çiftliklerde doğması/kuluçkadan çıkması ve yetiştirilmesini sağlayacak tüm prosedürler mevcut mu?	Sığır ve koyunların (SK.1.1) çapraz karşılaştırması için nakil kayıtlarını içeren prosedürler (minimum 3 yıl, ilk kontrolde 3 ay), ulusal mevzuatla belirlenen nakil belgesi ve aynı bilgiyi içeren eşdeğeri durumundaki belgeler (İTU nakil belgesi) bulunmalıdır. Alınan hayvanların İTU onayından önce, besi sığırları için 60, koyunlar için 28 günlük geçiş periyodu uygundur. Geçiş periyodu hayvan kesime gönderilmeden önce sonlanmış olmalıdır. Alınan sığırların hijyenik durumları ve ilaç kalıntı arınma sürelerinin İTU gerekliliklerine uygunluğu belgelerle kanıtlanmalıdır. Süt sığırcılığı işletmesi için, yıllık yer değiştirme oranı %20 den yüksek olduğu dikkate alınırsa, 28 günlük geçiş periyodu gereklidir. T. 1.1 (Tavukçuluk) ile çapraz kontrol. Kayıtlar adres ve çiftliğin sigorta detaylarına ilişkin bilgileri içermelidir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.3.3	Sertifikalı ve sertifikasız aynı tür hayvanların üretimi için mevcut bir yazılı prosedür var mı ve uygulanıyor mu?	Yazılı prosedür talimatları açık olacak şekilde ve uygulanabilir olmalıdır. Yazılı prosedür aşağıdaki hususları: <ol style="list-style-type: none"> i) Üretim Yönetimi Birimi (ÜYB)'ne sahip bir tüzel kişilik, aynı türden sertifikalı ve sertifikasız hayvanları barındırmadığı ve yasakladığını, ii) Sertifikalı ve sertifikasız hayvanların her zaman ayrı tutulması ve ÜYB'nin açık bir şekilde ayrılmasını, iii) Sertifikalı ve sertifikasız hayvanların karışması ve karşılaşmasından kaçınılmasını, iv) Sertifikalı ve sertifikasız hayvanların nakil esnasında ve sevk için yüklemede ayrı tutulmalarını içermelidir. Aynı tüzel kişiliğe ait ÜYB'lerinin tamamında, sadece İTÜ sertifikalı hayvanları bulunduğu durumlarda uygulanmaz.	Birinci derece kontrol noktası
HY.3.4	Tüm çiftlik hayvanları tanımlanmış mı?	Hayvan türlerine bağlı olarak tüm hayvanlar için bireysel veya grup tanımlaması yapılmış olmalıdır. Kümes hayvanları için grup tanımlaması yapılabilir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.3.5	Hayvanların doğduğu/kuluçkadan çıktığı çiftliğe kadar	Bireysel veya grup olarak tüm hayvanların, doğdukları/kuluçkadan	İkinci derece kontrol

	izlenebilmesini sağlayan prosedürler mevcut mu?	çıktıkları çiftlikten itibaren nakil geçmişini gösteren kayıtlar bulunmalıdır. Kümes hayvanları için grup/kümes tanımlaması yapılabilir.	noktası
HY.3.6	Tüm çiftlik hayvanları tanımlanmış mı; Hayvanların doğduğu/kuluçkadan çıktığı çiftliğe kadar izlenebilmesini sağlayan prosedürler mevcut mu?	Her bir hayvanın doğduğu/kuluçkadan çıktığı çiftliğe girişini gösteren tüm nakil geçmişiyle birlikte tek tek tanımlanarak merkezi bir veri tabanına kaydedilmelidir. Kümes hayvanları için grup/kümes tanımlaması olabilir.	Tavsiye
HY. 3.7	Spesifik hayvanların ya da tedavi gereken veya tedavisi devam eden hayvanların (ilaç kalıntı arınma süreleri işler) en azından ilaç kalıntı arınma sürelerini tamamlanıncaya kadar tanımlanması için bir tanımlama mekanizması kullanılıyor mu?	Mekanizmanın değerlendirilmesi. HY.7.2.3 ile çapraz kontrol.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 3.8	Tüm hayvanların naklinde, İTU standardı ve ulusal yasal gereklilikleri karşılayan nakil belgeleri kullanılıyor mu? Bu nakil belgeleri mezbahaya nakilleri yapılırken ve mülkiyet değişikliklerinde kullanılmalı.	Çiftlik dışına yapılacak tüm hayvan nakillerinde; İTU nakil belgesi doğru bir şekilde düzenlenmeli (HY-EK- 1 Nakil belgesi) ve hayvan nakline ilişkin ulusal zorunluluklara uyulduğuna dair nakil belgesi bulunmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.4	YEM VE SU		
	Yeterli ve yüksek kaliteli yem ve su temini; iyi, sağlıklı ve gelişmiş hayvanların elde edilmesine ve verimli bir üretimin gerçekleştirilmesine yardımcı olur.		
HY. 4.1	Su ve Yem İçin Genel Şartlar		
HY. 4.1.1	Tüm hayvanlar, merada bulundukları sırada dahi yeterli temiz suya ulaşabiliyor mu?	Yeterli temiz su bulunmalı, kirli olan içme tesisleri temizlenmelidir. olağanüstü hava/iklim koşullarında su kaynaklarını güvence altına alan bir mekanizma olmalı. Açık su kaynağının bulunduğu durumlarda sorgulanmaz. T. (Tavuk) 4.2 ile çapraz kontrol.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.1.2	Karma yem, Bakanlıktan onaylı ve kayıtlı yem fabrikasından mı temin ediliyor?	Karma yem, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca onaylanmış veya kayıt altına alınmış yem işletmesinden temin edilmelidir	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.1 3	Çiftlikte karışımı yapılan karma yem ilgili yetkili otorite tarafından onaylı mı ?	5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'na göre Bakanlık tarafından yemlerin kayıt işlemi yapılmamaktadır. Bu Kanun'a ve ilgili yem mevzuatı hükümlerine göre onaylanması zorunlu olan yemler Bakanlıkça onaylanmaktadır.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.1.4	Yemin kaynağına ve içerik bileşimine kanıt olması amacıyla, yem numunesi ve yem etiketleri çiftçi tarafından kanıt olarak saklanıyor mu?	Yem içeriğini belirten etiketler saklanmalıdır. Fatura numarası, üretim veri tabanına kaydedilmeli ve bu numara kullanılarak yem torbası etiketlerinin yem tüketiminden sonra muhafaza edilmediği durumlarda, yem tedarikçisi tarafından tutulan yem parti bilgileri işlenmelidir. Yem alımı olduğu sürece sorgulanmalı. Üretim sonunda herhangi bir kalıntı tespit edilmesi gibi bir durumla karşılaşılması ihtimaline karşı, kullanılan yem içeriğinin analiz edilebilmesi için satın alınan yemin örneği kanıt olarak saklanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.1.5	Yem maddelerinin satın alındığı tedarikçi izlenebiliyor mu?	Tüm yem maddelerinin tedarikçileri izlenebilmeli.	Birinci derece kontrol noktası

HY. 4.1.6	Rasyonların protein elementleri; sadece bitkisel kaynaklı ürün, süt, yumurta veya balıktan mı sağlanıyor?	Hayvansal yan ürün içeren yemler, yalnız yem mevzuatında kullanılmasına izin verilen hedef hayvan türü için kullanılabilir. Yem kayıtları, sadece izin verilmiş protein kaynaklarının kullanıldığını göstermelidir. Protein kaynağına ilişkin etiket ya da üreticiden protein kaynağını gösteren beyan alınmalı ve çiftçi tarafından yemin kaynağına ilişkin kanıt olarak saklanmalıdır. Besleme yapılıyorsa sorgulanmalı	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.1.7	Yemleri kendi makinalarıyla karıştıran işletmeler, farklı karışımlar için bir rasyon planı belirlemişler mi?	Detaylı kayıtlar, bileşenlerin yüzdesini göstermelidir. Kendi makinasında karışım yapan çiftlikler sorgulanmalı. Kayıt altına alınmalıdır. Yem karışımlarındaki farklı bileşenlerin homojen olarak karıştırılmış olması gerekir. Karışımların homojen olup olmadığı, tartı, kantar vs gibi tartım için kullanılan alet ve cihazların düzenli olarak kontrol ve kalibre edilip edilmediği sorgulanmalıdır	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.1.8	Çiftlikte karışımı yapılan yemlerde sadece İTU sertifikalı biçilebilir ürünler mi kullanılıyor?	Karışım yem için kaynak olacak tüm ürünler İTU sertifikalı olmalıdır. Kendi makinesinde karıştırma yapan çiftlikler sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.1.9	Balıkununa yalnızca, sürdürülebilir ve izlenebilir kaynaklardan sağlandığında mı izin veriliyor?	Karma yem üretiminde kullanılacak balık unu Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca onaylanmış yem işletmesinde üretilmiş olmalıdır. Beslenme yoksa sorgulanmaz.	Tavsiye
HY.4.1.10	İlaçlı yem kalıntılarıyla ilgili bir prosedür var mı?	Eğer ilaçlı yem kullanılıyorsa, kalan miktarın tutulacağı ayrı bir kutu-depo/kompartman bulunmalıdır. Kullanılan ilaçlı yemlerin kayıtları, İlaçlı Yem Tebliğine uygun olarak işletmede tutulmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.4.1.11	Besleme sisteminin düzenli olarak temizlenmesini sağlayan bir prosedür var mı?	Görsel değerlendirme ve işçiler görüşmede farkındalık göstermeli.	Birinci derece kontrol noktası
HY.4.1.12	Yem ve su teminindeki problemler için yazılı ve uygulanabilir acil durum prosedürleri var mı? Bütün işçiler acil durum prosedürlerinin farkında mı?	Yazılı acil durum prosedürleri bulundurulmalı ve uygulanmalı. Bu prosedürler acil bir durumda 24 saat içinde yem ve su teminini garanti etmelidir.	İkinci derece kontrol noktası
HY.4.2	Yem Kayıtları		
HY. 4.2.1	Yemlerin, tedarikçi tarafından belgelendirilmiş kayıtları (ör. faturalar) mevcut mu?	Satın alınan yemler için, yemin tipini, miktarını ve teslim tarihini içeren kayıtlar bulunmalıdır. Besleme yapıldığı sürece sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.2.2	Karma yem ve diğer yem materyallerinin temin edildiği satıcıdan alınan belgelendirilmiş kayıtlar yemin içeriğini kapsıyor mu?	İçerikleri belirten etiketler/faturalar/beyanlar bulunmalıdır. Besleme yapıldığı sürece sorgulanmalı ya da patent/fikir kullanım hakkı kısıtlaması yoksa sorgulanmalı.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 4.3	Yemlerin Depolanması		
HY. 4.3.1	Yemler bozulma ve kontaminasyona karşı uygun koşullarda depolanıyor mu?	Yemler; bozulma ve kontaminasyonu önleyici koşullarda ve tiplerine göre ayrı ayrı depolanmalıdır.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 4.3.2	Kaplar, yem depoları ve yem taşıyıcı araçları düzenli olarak temizleniyor mu?	Yem depoları, kaplar ve yem taşıyıcı araçları ile kayıtların görsel değerlendirmesi yapılır ve işçilerin mülakatta farkındalık göstermesi istenir. Depolar ve kaplar yılda bir kez temizlenmelidir.	Birinci derece kontrol noktası

HY. 4.3.3	Çiftlikteki kemirgen ve haşereleri kontrol etmeye ve yemlerin (mümkün olduğu yerlerde yem bitkisi dahil) evcil hayvanlar tarafından kontaminasyonunu engellemeye yönelik önlemler alıyor mu?	Yem depolarında (mümkün olduğu yerlerde yem bitkisi dahil) kemirgen ve haşereler bulunmamalı ve evcil hayvanlar depoya alınmamalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.3.4	İlaçlı yemler, ayrı yerde depolanmış, etiketlenmiş ve ambalajlı veya ambalajsız olduğu belirtilmiş mi?	İlaçlı yemlerle ilaçlı olmayan yemler arasında karşılıklı kontaminasyonun olmadığından emin olmak için görsel değerlendirme. Açıkça etiketleme/tanımlama yapılmalıdır. Besleme yapıldığı sürece sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.3.5	İlaçlı yemler veya farklı türlerin beslenmesinde kullanılan yemler gibi spesifik yemler açıkça tanımlanmış mı ve ayrı bir yerde depolanıyor mu?	Yemlerin tür ve tiplerine göre tanımlanması ve ayrılması. Besleme yapıldığı sürece sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 4.3.6	Yazılı bir besleme programı var mı?	Besleme programı, üretim tipi, üretim statüsü ve farklı yaşlardaki hayvanların ihtiyaçlarını karşılayacak yem teminini göstermelidir.	Tavsiye
HY. 5	BARINAK VE İMKANLAR		
	Kötü hava koşullarına karşı hayvanların korunması, sağlıklı hayvanların elde edilmesine yardımcı olur ve bulaşıcı hastalıkları önler. Barınaklar, hayvanların barındırılması için uygun ve temiz olmalıdır.		
HY. 5.1	Barınağın büyüklüğü ile hayvan sayısı hayvan refahı açısından uygun mu?	Stoklama yoğunluğu kayıtlarının ve hayvanların görsel değerlendirmesi. T.5.2 (Tavukçuluk) kontrol noktası ile çapraz kontrol. Barınak olduğu sürece sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 5.2	Havalandırma (doğal veya yapay) uygun ortamın sağlanmasında etkili mi ve hayvan türüne uygun mu?	Görsel değerlendirme. İşçilerin farkındalığı. T.5.3 (tavukçuluk) kontrol noktası ile çapraz kontrol. Barınak olduğu sürece sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 5.3	Barınaklar temiz ve hijyenik mi?	Görsel değerlendirme. T.9.2 (tavukçuluk) kontrol noktası ile çapraz kontrol. Barınak olduğu sürece sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 5.4	Zeminler, kolay temizlenebilir özellikte ve hayvanların kaymasını, strese girmesini önleyecek şekilde inşa edilmiş mi?	Görsel değerlendirme. Zeminin durumu sebebiyle yaralanma ihtimali ya da hayvanlar tarafından anormal davranış olmamalıdır. Barınak olduğu sürece sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 5.5	Binaların içindeki aydınlatma yeterli ve daimi olarak kullanılabilir durumda mı?	Görsel değerlendirme. Işıklandırmanın varlığı ve düzgün çalıştığı doğrulanmalıdır. Barınak olduğu sürece sorgulanmalı.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 5.6	Barınakta hayvanların kendilerine zarar vermelerine neden olacak keskin çıkıntılar, köşeler, kırık parmaklıklar ya da ekipman var mı?	Görsel değerlendirme.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 5.7	Gerekçeli durumlar dışında (ör. karantina odası gibi) genç hayvanlar dahil tüm hayvanların birbirleriyle görsel teması gerekli mi?	Görsel değerlendirme. Barınak olduğu sürece sorgulanmalı.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 5.8	Suluklar, serbest drenajlı ve sağlam bir temel üzerinde mi?	Görsel değerlendirme. Suluklar minimum sızdırma yapacak, yerleri	Tavsiye

		mümkün olduğunca ısıtmayacak şekilde düzenlenmeli, su tankları sızıntı yapmayacak ve yabancı madde girmeyecek şekilde olmalı. Suluk yoksa sorgulanmaz. Tavukların sulukları için T.4'e (Tavukçuluk) bakınız.	
HY. 5.9	Özellikle barınaklarda yaşayan hayvanlar için, sulukların uygun bir şekilde yerleştirilmesine gereken özen gösterilmiş mi?	Hayvanlara zarar gelmesini ve kirlenmeyi önlemek amacıyla, sulukların konumlarını ve korunma durumlarını gözlemleyiniz. Suluk yoksa sorgulanmaz.	Tavsiye
HY.6	HAYVAN SAĞLIĞI		
	Eğitimli personel ve veteriner hekim tarafından sürekli dikkate alınan bir Veteriner Sağlık Planı (VSP), hayvanların en uygun sağlık koşullarını destekler. Hayvan sağlığı, hayvanların güvenli yetiştirilmesi için temel unsurdur.		
HY.6.1	Çiftlik sözleşmeli ya da anlaşmalı olduğu bir veteriner hekime sahip mi?	En azından yılda bir kez ya da bu kılavuzun işletmeye özgü modülleri tarafından gerekli görüldüğü durumlarda daha sık veteriner hekim kontrolleri yapılmalıdır. Veteriner hekim tarafından yapılan ziyaretlerin kayıtları (faturalar/belgeler/beyanlar) bulunmalıdır. SK.6.1 (sığır ve koyun), SS.4.1 (süt sığırcılığı), T.8.3.1 (tavukçuluk) ile çapraz kontrol.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.2	Veteriner hekim tarafından hazırlanmış bir Veteriner Sağlık Planı (VSP) oluşturulmuş mu, uygulanıyor mu, en az yılda bir kez güncelleniyor mu?	<p>Yazılı veteriner sağlık planında:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hastalık önleme stratejileri (including cultural controls) • Mevcut veya şüphe edilen önemli hastalıklar, • Devamlı olarak karşılaşılan vakalar karşısında yürütülecek tedaviler, • Tavsiye edilen aşılama programı , • Tavsiye edilen parazit mücadele programı, • Yem/su ile uygulanan ilaç tedavileri için gereklilikler yer almalıdır. <p>Planda aynı zamanda;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sürü performansı, • Hayvanların bulunduğu çevre, • Biyogüvenlik, • İşçilerin yeterlilik/egitim ihtiyaçları gibi bilgiler bulunmalıdır. <p>İşletmeye özgü modüllere ait gereksinimleri içeren bilgiler de eklenebilir. VSP, yılda bir kez veteriner hekim tarafından gözden geçirilerek güncellenmeli ve imzalanarak onaylanmalıdır. SS.4.2 (Süt sığırcılığı), T. (Tavukçuluk) 4.4, T. (Tavukçuluk) 5.3.9, T. (Tavukçuluk) 8.2, T. (Tavukçuluk) 8.3 ve T. (Tavukçuluk) 10.2 ile çapraz kontrol.</p>	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.3	Hasta ya da yaralı hayvanlar belirlenip diğerlerinden ayrılıyor mu ve veteriner hekim tarafından tedavileri yapılıyor mu?	Hayvanların görsel değerlendirmesi, işçilerin farkındalık göstermesi, hastalık ve tedavi kayıtlarının kontrolü.	Birinci derece kontrol noktası

HY.6.4	Çiftlikte hasta ve yaralı hayvanları diğerlerinden ayırmak için uygun bölüm bulunuyor mu?	Çiftlik hasta ya da yaralı hayvanların ayrı tutulacağı uygun bölümlere sahip olmalıdır. Görsel değerlendirme. Hasta kümes hayvanları derhal insancıl bir şekilde itlaf edildiğinden tavuk ve hindi yetiştiren tesisler için sorgulanmaz.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.5	Tedavi amaçlı ilaçlar sadece gerektiğinde mi veya veteriner hekim tarafından tavsiye edildiğinde mi veya koruyucu amaçla mı kullanılıyor? (ör. parazit)	İşçiler görüşmede farkındalık göstermelidir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.6	Veteriner ilaçlarının, ilaç kalıntı arınma süreleri biliniyor mu ve buna kesinlikle uyuluyor mu? İlaç kalıntı arınma süresi bitmeden başka bir çiftliğe satılan hayvanla birlikte, tedavinin tarihi ve mahiyeti ile ilacın kalıntı arınma süresinin sona erdiği tarihi belirten yazılı bir belge veriliyor mu? Böyle bir çiftlik hayvanı anlaşılır biçimde işaretlenmeli ve tedavi görmüş olarak kolayca tespit edilmelidir.	Görsel değerlendirme ve işçiler görüşmede farkındalık göstermelidir. İlaç uygulama kayıtlarında en son yapılan tedavileri kontrol ediniz ve tanımlama için hayvanlara bakınız.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.7	Herhangi bir çiftlik hayvanına uygulanan cerrahi operasyonu da içeren tedaviler veteriner hekim tarafından mı uygulanıyor?	İşçiler mülakatta farkındalık göstermelidir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.8	Tüm veteriner ekipmanları temiz mi ve uygun şekilde muhafaza ediliyor mu?	Görsel değerlendirme. Temizlik, ekipman talimatlarına göre yapılmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.9.	Çiftlik, uygulama sırasında kırılan ve hayvanın vücudunda kalan enjektör iğnelerinin tespit edilmesini ve yapılacak muameleyi içeren yazılı bir prosedüre sahip mi?	Yazılı prosedürler bulunmalı ve enjeksiyon yapan personel tarafından uygulanmalıdır. Bu prosedür, kırılan iğnenin hayvanın ilaç kalıntı arınma periyodu tamamlanmadan önce insan tüketimi için kesilmesini önlemek amacıyla hayvanın işaretlenerek, gıda zincirine karışmamasını sağlar. Mevcut ise ilgili hayvan tanımlama için izlenir ve mümkünse mezbaha kayıtları incelenir. Kümes hayvanları hariç sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.10	Kullanılmış iğneler ve kesici aletler, ulusal mevzuata uygun ve gereken tarzda düzenlenmiş “Kesici Alet Kutusu”nda toplanıyor mu?	İşçiler farkındalık göstermelidir. Görsel değerlendirme	İkinci derece kontrol noktası
HY.6.11	Yaralı hayvanların kesimi/itlafında hayvan refahı gözetiliyor mu?	İşçiler kullanılan tekniklerle alakalı farkındalık göstermelidir. Eğer varsa, mevzuat izlenmelidir.	İkinci derece kontrol noktası
HY.6.12	Çiftçi, çiftlikte hem hijyen uygulamalarının anlaşıldığını hem de bu uygulamaların yerine getirildiğini gösterebiliyor mu?	Görsel değerlendirme. İşçiler görüşmede farkındalık göstermelidir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.13	Barınak içerisindeki hava (hava sirkülasyonu, sıcaklık, gaz konsantrasyonu ve toz içeriği) hayvanların sağlığını olumsuz şekilde etkilemeyecek düzeyde tutuluyor mu?	İşçiler görüşmede, gereksinimler ve bu gereksinimlerin karşılanmasına yönelik barınak ortamına dair farkındalık göstermelidir. Sıcaklık ve gaz konsantrasyonlarıyla ilgili değerlere uyulmalıdır. (özel gereksinimler bu standardın işletmelere özgü kısımlarında açıklanmıştır.)	İkinci derece kontrol noktası
HY.6.14	Çiftlik, uygun zoonotik patojenler için tarama ve iyileştirme programına katılıyor mu?	Çiftliğin harici tarama programına katılıp katılmadığı kontrol edilir.	Tavsiye

HY.6.15	Çiftlik, ulusal mevzuatın gerektirdiği ve ihbarı mecburi herhangi bir hastalığı yetkili otoriteye haber veriyor mu?	Çiftliklerin gerekli olan yerlere bildirim yaptıklarını ve katılımlarını kontrol ediniz. Eğer çiftlikte kümes hayvanı varsa, Salmonella kapsama alınmalıdır T. (Tavukçuluk) 2.9, T. (Tavukçuluk) 3.1.8 kontrol noktalarıyla çapraz kontrol.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.16	Strese dayanıklı, zararlı ve hastalıklara karşı yeterli dirence sahip ırklar mı seçiliyor?	Koşullara uygun ırklar kullanılmalıdır.	Tavsiye
HY.6.17	Hayvanların bakımları yaralanma, hastalık riski ve ağrıdan koruyacak şekilde mi yapılıyor? Tedavilerine gereken özen gösteriliyor mu?	Görsel değerlendirme ve işçilerin görüşmede farkındalık göstermesi gerekir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.6.18	Köpekler her zaman kontrol altında tutuluyor mu ve çiftlik hayvanlarını rahatsız etmeleri önleniyor mu?	Görsel değerlendirme ve işçilerin görüşmede farkındalık göstermesi gerekir. Süt sığırcılığı işletmesi ve kümeslerde köpekler bulunmamalıdır. SS.(süt sığırcılığı) 6.2.1, SS.6.3.1(süt sığırcılığı) ve T.9.3 (tavukçuluk) kontrol noktalarıyla çapraz kontrol.	Tavsiye
HY.7	İLAÇLAR		
	VSP'nin bir parçası olarak veya bir veteriner hekim tarafından reçete edilen ilaçlar, hayvanların sağlıklarını korumalarına yardımcı olmaktadır. İlaçlar yetkili otorite tarafından onaylı olmalı ve tüm uygulama kayıtları tutulmalıdır. Personel eğitimi kritiktir.		
HY.7.1	Genel		
HY.7.1.1	Son kullanma tarihi geçmiş ilaçlar ve kullanılmış ilaç kutuları sonraki yanlış kullanımları engellemek için veteriner hekimin tavsiye ettiği yöntemle imha ediliyor mu?	Kullanım tarihi geçmiş tüm ilaçların kullanılmadığına dair görsel değerlendirme. İşçiler imha yöntemi ve gerekçeleri açıklamalıdır.	İkinci derece kontrol noktası
HY.7.1.2	Çiftçiler sadece ülkedeki yetkili otoritece kullanımı onaylanmış ve tedavi edilecek hayvanların kullanımı için onay verilmiş ilaçları mı kullanıyor? Kullanılan tüm ilaçların güncel listesi tutuluyor mu? Hayvanların ihraç edileceği ülkedeki yasaklanmış ilaçlar kullanılıyor mu?	Depoda/kullanımda olan ilaçların, güncel kullanım kayıtlarında yer aldığına, gideceği ülkede yasaklı olmadığına, yetkili otorite tarafından onaylandığına ve hayvanlar (hedef tür) üzerinde kullanım onaylarının bulunduğuna dair görsel değerlendirme.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.1.3	Başarılı bir uygulama sağlamak ve hayvanların, işçilerin, tüketicilerin ve çevrenin risk altında kalmasını önlemek için ilaç prospektüs ve etiketlerindeki uyarılar tam anlamıyla takip ediliyor mu?	İlaç uygulama kayıtları, ilaçların doğru bir şekilde kullanıldıklarını göstermelidir. HY.7.2 ilaç kayıtları ile çapraz kontrol.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.1.4	Denetim esnasında, prospektüs/etiket talimatları veya diğer resmi talimatlar (ör. veteriner hekim tarafından verilen) mevcut mu?	Prospektüs/etiket talimatları ya da kullanılan diğer resmi bilgiler denetleme amacıyla tutulmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.1.5.	Son kullanma tarihi geçmiş ilaçlar net bir şekilde tanımlanmış mı ve imha edilmek üzere ayrılmış mı?	Bu tür veteriner sağlık ürünlerinin kullanım süresi dolmamış diğer ilaçlardan ayrı tutulduğu ve “süresi dolmuştur” şeklinde açıkça işaretlendiği görsel olarak kontrol edilmelidir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.2	Büyüme Uyarıcıları (Eğer büyüme uyarıcılar kullanılmamışsa sorgulanmaz)		
İyi Tarım Uygulamaları, büyüme uyarıcıların kullanılmasına taraftar değildir, fakat üretimin ve ihracatın yapıldığı ülkede büyüme uyarıcıların kullanımına izin verildiği durumlarda. 7.2'ye uyulması zorunludur. HY.7.13 ile çapraz kontrol yapılmalıdır.			

HY.7.2.1	Büyüme uyarıcılarının kullanılması ulusal mevzuata uygun mu?	Kayıtlı üretici, büyüme uyarıcılarının kullanımı ile ilgili ulusal mevzuatın bir kopyasını bulundurmmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.2.2	Üretici büyüme uyarıcısı kullandığı hususunda müşterilerini bilgilendiriyor mu?	Bilgilendirmeye dair kanıtlar bulunmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.2.3	Üreticinin, büyüme uyarıcısıyla beslediği ya da tedavi ettiği hayvanlarla diğer hayvanlar arasında oluşabilecek olan çapraz kontaminasyonu önlemek amacıyla ortaya koyduğu bir strateji var mı?	Üretici büyüme uyarıcılarının uygulandığı ve uygulanmadığı hayvanların ayrı tutulduğunu göstermelidir. Tedavi yapılan ve tedavi yapılmayan hayvanlar devamlı şekilde ayrı olmalıdır ve üretici bunu belge ile kanıtlamalıdır. Bu iki grup hayvan arasında oluşabilecek olan çapraz kontaminasyonun nasıl önlendiğini açıklayan, besleme dahil devamlı olarak ayrı şekilde tutulduğunu gösteren yazılı bir prosedür bulunmalıdır. Şayet bütün hayvanlara büyüme uyarıcısı veriliyorsa sorgulanmaz .HY.3.7 ile çapraz kontrol.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.2.4	Büyüme uyarıcılarının tüm uygulama kayıtları HY.7.4' e göre tutuluyor mu?	Büyüme uyarıcısı kullanılan hayvanlara ait tüm kayıtlar gerektiğinde kolayca ulaşılabilir şekilde tutulmalıdır..	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.3	Kalıntı Testi		
HY.7.3.1	İzin verilmiş ve yasaklanmış maddelerin kullanımı için kalıntı testleri düzenli olarak yapılıyor mu?	Varsa, Çiftçi yasaklı maddelerin kullanımı ve izinli maddelerin kalıntılarını takip etme sisteminde yer aldığının kanıtını göstermelidir. İlgili yetkili otorite tarafından yürütülen ulusal bir programın parçası olanlara izin verilebilir. Ulusal tarama programının olmadığı durumlarda, akredite olmuş bağımsız laboratuvarlarda test yaptırıldığının kanıtı olmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.3.2	Örnekleme sistemine dahil olduğunu gösteren çiftçinin kalıntı test sonuçları izlenebiliyor mu? Çiftliğin kendi kendine yaptığı analizler için gerekli değil. Ulusal plan dahilinde, MRLs (maksimum kalıntı seviyesi)'nin aşıldığı veya yasaklanmış bir maddenin tespitinde veriler çiftçiye iletiliyor mu?	Yetkili otorite, tarafından yazılmış bir prosedür ya da belge bulunmalı. Çiftçi, ülkedeki ve nakledileceği ülkelerin örnekleme sistemine tabi olduğunu göstermelidir, çiftliğin kendi kendine yaptığı analizler için gerekli değil. Bu, işlemci ile birlikte yapılabilir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.3.3	MRLs aşıldığında uygulanacak, veteriner hekim ya da yetkili otorite ile fikir birliği yapılarak hazırlanmış yazılı eylem planı var mı?	MRL'nin aşıldığı durumlarda uygulanacak, veteriner hekim ya da yetkili otorite tarafından imzalanmış bir eylem planı göstermek zorundadır	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.4	İlaç Kayıtları		
HY.7.4.1	Çiftlik, güncel satınalma kayıtlarını tutuyor mu?	İlaç satınalma kayıtları kontrol esnasında hazır olmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.4.2	Satın alma kayıtları; satın alma tarihi, ürünün adı, alınan miktar, parti numarası, son kullanma tarihi ve tedarikçi adı belirtilerek tutuluyor mu?	Kullanımda olan/depodaki ürünler, kontrol noktasındaki gerekliliklere uygun şekilde kayıt edilmelidir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.4.3	İlaç kullanımına dair uygulama kayıtları tutuluyor mu?	Uygulama kayıtları aşağıdaki bilgileri içermelidir: <ul style="list-style-type: none"> • Ürün veya aktif maddenin adı, • Parti numarası, 	Birinci derece kontrol noktası

		<ul style="list-style-type: none"> Firma adı, Uygulama başlangıç ve sonuç tarihi, Tedavisi yapılan hayvanın/hayvan grubun tanımlanması Tedavi edilen hayvan sayısı, Kullanılan toplam ilaç miktarı, Tedavinin bitiş tarihi, İlaç kalıntı arınma süresinin bitiş tarihi, İlacı uygulayan personelin adı. 	
HY.7.5	İlaçların Depolanması		
HY.7.5.1	İlaçlar, etiket talimatlarına uygun olarak (gerekli olması halinde soğutucuda saklamak) sağlam, emniyetli, kilitli, diğer malzemelerden uzak, aydınlatılabilir bir mekanda depolanıyor mu?	İlaçlar kilitli depolarda ve doğru sıcaklıkta depolanmalı ve etiket talimatlarına uyulmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.5.2	Uygulama esnasında meydana gelebilecek kazalarda işçilerin faydalanacağı acil durum bilgisi ve donanımı (örneğin göz banyosu, yeterli temiz su varlığı) mevcut mu?	Depoların yakınında (maksimum 10 metre uzağında) acil durum bilgisi ve donanım bulunmalıdır.	İkinci derece kontrol noktası
HY.7.5.3	Depoya erişim, yeterli eğitim ve/veya tecrübeye sahip işçilerin girişiyle mi sınırlandırılmış?	Mülakat esnasında, depolara girecek işçilerin belirlenmiş olduğu ve eğitimlerinin yeterli olduğu doğrulanmalıdır. TÇ.3.2.2 ile çapraz kontrol.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.5.4	İlaçlar orijinal kutu ve orijinal etiketiyle depolanıyor mu?	İlaçların görsel değerlendirmesi.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.6	Boş İlaç Kutuları		
HY.7.6.1	Boş ilaç kutuları tekrar kullanılıyor mu?	Boş ilaç kutuları tekrar kullanılmamalı. İmha yöntemi, kontrol noktası şartını karşılamalıdır. Ambalaj içerisinde ilaç yoksa sorgulanmalı.	Birinci derece kontrol noktası
HY.7.6.2	Boş ilaç kutularının imhası çevreyi kirletmeyecek şekilde mi yapılıyor?	Boş ilaç kutuları, çevreyi kirletmeyecek şekilde imha edilmelidir.	İkinci derece kontrol noktası
HY.7.6.3	Eğer mevcutsa, resmi bir toplama ve imha sistemi kullanılıyor mu?	İmha ve toplama işlemlerinin, ilgili yetkili otoriteye kayıtlı firmalar tarafından yapıldığının kanıtları bulunmalıdır.	Tavsiye
HY.7.6.4	Boş ilaç kutuları ve diğer tıbbi malzemeler imha edilinceye kadar güvenli bir yerde depolanıyor mu?	Görsel değerlendirme.	İkinci derece kontrol noktası
HY.7.6.5	İlaç kutularının ve ambalajlarının elden çıkarılması ya da imhasına ait ulusal mevzuata uyuluyor mu?	İşçiler mülakat esnasında, farkındalık göstermelidir.	İkinci derece kontrol noktası
HY. 8	ÖLEN HAYVANLARIN İMHASI		
	Ölen hayvanların çevreye ve diğer hayvanların sağlığına zarar vermeyecek şekilde imha edilmesi için yasal önlemler alınmalıdır.		
HY.8.1	Ölen hayvanların imhası, yasal zorunluluklara uygun olarak yapılıyor mu?	İmha yöntemi yasal gereksinimlere uygun olmalı (örneğin, yasal olarak izin verilmeyen yerde gömme yapılamaz) ve işçiler farkındalık gösterebilmelidir. Karkaslar haşerelelerden, kuşlardan veya diğer hayvanlardan korunmalı ve ilgili yetkili otoritenin koyduğu yasal kısıtlamalara göre gömme, rendering ya da yakma yöntemi kullanılarak	Birinci derece kontrol noktası

		derhal imha edilmelidir.	
HY.8.2	Ölen hayvanların muhafaza edilmesi için kilitlenebilir oda/konteynır mevcut mu? Oda/konteynır kolayca temizlenip dezenfekte edilebilir mi? Karkasların ahır alanlarının dışında depolanma imkanı var mı?	İmha yöntemi kontrol noktasında belirtilen gereksinimleri karşılamalıdır ve işçilerin farkındalık göstermesi gerekir. Büyük ekstansif ruminant işletmelerinde sorgulanmaz.	İkinci derece kontrol noktası
HY.9	HAYVAN SEVKİ		
	Hayvan nakli uygun yükleme, boşaltma ve nakliye koşullarına göre yapılmak zorundadır.		
HY.9.1	Tanımlama ve İzlenebilirlik		
HY.9.1.1	Hayvanların tanımlanması ve nakil için ulusal mevzuat gereği yetkili otorite tarafından gerekli görülen tüm belgeler yükleme esnasında hazır bulunuyor mu ve nakliyeciden tarafından çiftlikten ayrılırken beraberinde alınıyor mu? (ek olarak İTÜ nakil belgesi gereklidir.)	Sığır ve koyun için (HY.EK-1) nakil belgesi ve yetkili otorite tarafından gerekli görülen tüm belgeler nakliyeciden tarafından alınmalı ve yükleme esnasında hazır bulundurulmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.9.1.2	İlaç kalıntı arınma süreleri henüz tamamlanmamış tıbbi tedavisi devam eden hayvanların ilaç kalıntı arınma süreleri kaydediliyor mu? Bu süre tamamlanıncaya kadar hayvan “tüketim için değildir” ve “sadece mezbaha haricinde başka bir yere nakledilebilir” şeklinde tanımlanıyor mu?	Çiftçi mülakat esnasında farkındalık göstermelidir. Henüz ilaç kalıntı arınma süresini tamamlamamış olan tedavi altındaki tüm hayvanların nakline ait kayıtlar bulunmalıdır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.9.1.3	Tür ve statü farklılıkları (örneğin İTÜ sertifikalı ya da sertifikasız) olan hayvanlar yükleme sırasında ayrı tutuluyor mu?	Farklı statülere sahip hayvanlar kolayca tanınabilir olmalı ve yükleme esnasında ayrı tutulmalıdır. Çiftçi mülakatta farkındalık göstermelidir.	Birinci derece kontrol noktası
HY.9.2	Yükleme ve Boşaltma		
HY.9.2.1	Yükleme/boşaltma işlemi, hayvanlarda minimum stres yaratacak şekilde, sessizce, uygun tesisler ve minimum güç kullanılarak yapılıyor mu?	Mümkün olan durumlarda görsel değerlendirme yapılır ve personelin farkındalığı kontrol edilir.	Tavsiye
HY.9.2.2	Kullanılan rampalar çiftlik hayvanlarının kaymalarını önleyecek şekilde inşa edilmiş mi ve rampalar yaralanmalara mahal vermeyecek şekilde kenar çıkıntıları içermeyen korkuluklara sahip mi?	Rampaların kontrol noktasına uygunluğuna dair görsel değerlendirme yapılır.	Birinci derece kontrol noktası
HY.9.2.3	Elektrikli üvendirelerin genel kullanımı yasaklanmış mı?	Mümkün olan durumlarda görsel değerlendirme yapılır ya da personelin farkındalığı kontrol edilir. Elektrik şoku gibi hayvanlara güç uygulayan ekipmanların kullanımından mümkün derecede kaçınılması gerekir. Yükleme ve boşaltmada belirli şartlar altında yetişkin büyükbaş hayvanlar için sorgulanmaz. Bu cihazlar yalnızca hareket etmemek için direnç gösteren yetişkin büyükbaş hayvanlar ve sadece bunların önünde hareket edecek alan bulunması durumunda kullanılabilir. Şoklar bir saniyeden daha uzun süre olmamalıdır, uygun mesafeden uygulanmalıdır ve sadece hayvanın sağrı bölgesine uygulanması gerekir. Eğer hayvan tepki vermiyorsa şokun tekrar tekrar uygulanmaması gerekir.	Birinci derece kontrol noktası

HY.9.2.4.	Yükleme işini yapan işçiler yükleme ve boşaltma işlemlerinde yeterlilik gösterebiliyorlar mı?	Mülakatta yetkinliklerini kanıtlamalılar, mümkün olan durumlarda yükleme ve boşaltmanın görsel değerlendirmesi yapılır, personelin farkındalığı kontrol edilir.	Birinci derece kontrol noktası
HY. 9.3	Hayvanların Uygunluğu		
HY.9.3.1	Sağlık durumlarının elverişli olmadığı açıkça görülüyorsa ve yapılacak naklin bu hayvanlara gereksiz acı çektirme ihtimali varsa hayvanların nakli yasaklanıyor mu?	Çiftçi kontrol noktasına uyduğunu gösterebilmelidir.	İkinci derece kontrol noktası

EK HY.1 İTU NAKİL BELGESİ

Bu Nakil Belgesi sığır ve koyunları kapsayacak şekilde düzenlenmiştir.

Tavuk ve hindi için Hayvan Nakil Standardı Ek 15 içindeki Ek 5 deki Nakil Belgesi.

Bu nakil belgesi, mezbahaya nakilde ve mülkiyet değişikliklerinde kullanılır.

Sahip değişikliği yapılmıyorsa veya hayvanlar arazi sınırları içerisinde üreticiye ait bir araçla naklediliyorsa bu belge kullanılmaz.

Nakli yapılan tüm hayvanların yanında onaylı bir nakil belgesi bulunmalıdır.

Nakil esnasında tüm sığırların yanlarında pasaportları, Sığır kimlik belgeleri veya Sığır Sertifikasyon Belgeleri bulunmalıdır.

Sığır ve koyunların tanımlanması için küpe numarası yazılmalıdır.

ÜRETİCİ BÖLÜMÜ:

(Üretici tarafından doldurulacak)

Üretici Adı :

Hareket Tarihi :

Adresi :

İTU Programı :

Program No :

Birim/Çiftlik Adı	Hayvan Sayısı	Hayvan Türü/Kimlik No	Tanımlama Şekli	Yükleme Zamanı

Gideceği Yer(Location): (sahip olunan çiftlikler arasındaki hayvan hareketleri)

TÜM HAYVANLAR

İl/İlçe Müdürlüğü :

İmza:

Gönderenin Adı :

Kaşe:

Adres :

(Çiftlik sahibi tarafından doldurulmalıdır)

YÜKLEME ZAMANINDA HAYVANLARIN DURUMU:

ISLAK

☐

KURU

☐

Evet

Hayır

Temiz

☐☐

Kirli

☐☐

NAKLIYECİ BÖLÜMÜ:

Nakliyecİ Adı:.....

Adresi:.....

.....

Nakil Tarihi:..... Varış Tarihi:.....

Boşaltma Tarihi:.....DOA Numarası:.....

Araçın Önceki Temizlenme Tarihi/Yeri:.....

Araç Plaka/Kayıt Numarası:.....

İTU No:.....

Hayvanların dinlenmesi, yem ve su ihtiyaçları için mola verilen yer(ler) ve zaman(lar):

Nakil esnasında ortaya çıkan hayvanlarla ilgili sorunlar ve alınan tedbirlere ilişkin detayların kaydı:

İsim:

İmza:

MEZBAHA/PAZAR BÖLÜMÜ

	Evet	Hayır	
Hayvanlar stres belirtileri gösterdi mi?	☐	☐	(Cevap evetse kaç tanesi?):
Hayvanlar geldiklerinde iyi durumda mıydılar?	☐	☐	
Hayvanların nakil esnasında karışmaları durumunda , açık bir şekilde tanınabildi mi?	☐	☐	
Araçta, çiftlik grupları ayrılmış mıydı?			
Tahsis edilen işletme numarası:.....			
Boşaltılana kadar mezbaha/pazarda bekleme süresi:.....			

İmza:..... İsim:.....

(İlirge Mezbaha/Pazar görevlisi tarafından doldurulmalıdır)

Görüşler:.....

Kopyalar: 1. Üretici/Gönderen Kopyası; 2. Mezbaha/Pazar/Alıcı Kopyası 3. Nakliyec Kopyası